

Λευκωσία 10.05.2022

Α.Ε. Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας
κ. Νίκο Αναστασιάδη
Προεδρικό Μέγαρο
Λευκωσία

Εξοχότατε,

Εισηγήσεις για αντιμετώπιση των επιπτώσεων του Πολέμου στην Ουκρανία

Μετά την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία και τις πρόσθετες αλυσιδωτές αυξήσεις που επήλθαν στις τιμές των καυσίμων, της ηλεκτρικής ενέργειας, τις ελλείψεις στην προμήθεια αρκετών προϊόντων που χρησιμοποιούνται στη διατροφική αλυσίδα (σιτηρά τόσο για ανθρώπινη χρήση όσο και για την κτηνοτροφία) που με τη σειρά τους πυροδοτούν μεγάλες αυξήσεις στις τιμές τους και κατ' επέκταση στις τιμές των προϊόντων που παράγονται με βάση τα σιτηρά, ο πληθωρισμός θα αποτελέσει το κυριότερο πρόβλημα της επόμενης διετίας, με σοβαρότατο κίνδυνο να επηρεάσει καταλυτικά τους ρυθμούς ανάπτυξης και της Κυπριακής οικονομίας.

Πέραν από τις συνεχείς αυξήσεις που καταγράφονται στα καύσιμα και στα σιτηρά, ανάλογες αυξήσεις καταγράφονται και σε πολλά άλλα προϊόντα όπως σίδηρος, αλουμίνιο, ξυλεία, χημικά, εισαγόμενες πρώτες ύλες αλλά και τελικά καταναλωτικά προϊόντα τα οποία σπρώχνουν τον πληθωρισμό σε ακόμα ψηλότερα επίπεδα.

Σοβαρότατα προβλήματα αλλά και αυξήσεις καταγράφονται και στον τομέα των μεταφορών αφού όλες οι ναυτιλιακές εταιρείες αυξάνουν τα ναύλα τους λόγω της αύξησης των καυσίμων και των αυξημένων ασφαλιστρών που καλούνται να πληρώσουν για τη μεταφορά προϊόντων ιδιαίτερα από τις εμπόλεμες περιοχές. Αυξήσεις επιβάλλονται και λόγω της περιορισμένης μεταφορικής δυναμικότητας που υπάρχει σε παγκόσμιο επίπεδο από την απόφαση των ναυτιλιακών εταιρειών να αποσύρουν από τα δρομολόγια τους πλοία παλιάς τεχνολογίας, ώστε να αντικατασταθούν με πλοία νεότερης γενιάς, πιο φιλικών στο περιβάλλον.

Οι μεγάλες ανατροπές στην εφοδιαστική αλυσίδα οι οποίες ξεκίνησαν με την πανδημία και έχουν ενταθεί ακόμα περισσότερο λόγω του πολέμου στην Ουκρανία και των κυρώσεων που επιβάλλονται στη Ρωσία, πυροδοτούν περαιτέρω αυξήσεις σε όλα τα

προϊόντα, αφού προκαλούν σοβαρότατες καθυστερήσεις στις παραδόσεις εμπορευμάτων και αυξανόμενες ελλείψεις προϊόντων. Από τις ανατροπές αυτές επηρεάζεται σημαντικά και ο τομέας των εισαγομένων τροφίμων. Υπάρχει δε προβληματισμός ότι οι ανατροπές αυτές θα συνεχιστούν και λόγω πισωγυρισμάτων της πανδημίας σε χώρες όπως η Κίνα που συνεχίζουν να αποσυντονίζουν τα διάφορα εργοστάσια και λιμάνια φόρτωσης εμπορευμάτων.

Οι εκτιμήσεις του ΚΕΒΕ είναι ότι με βάση τα σημερινά δεδομένα τα προβλήματα αυτά θα ενταθούν ακόμα περισσότερο το επόμενο διάστημα, ενώ εάν δεν τελειώσει σύντομα ο πόλεμος στην Ουκρανία και χαθεί η εαρινή εσοδεία σιτηρών στη Ρωσία και Ουκρανία, οι ελλείψεις και κατ' επέκταση οι αυξήσεις των τιμών στα προϊόντα αυτά θα είναι ακόμα πιο οξείες. Διάχυτη δε είναι η ανησυχία ότι οι ελλείψεις και οι αυξήσεις στις τιμές αυτών των προϊόντων θα αυξηθούν ακόμα περαιτέρω λόγω αναμενόμενων ελλείψεων σε λιπάσματα και φυτοφάρμακα που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή των σιτηρών και τα οποία προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από τη Ρωσία και την Ουκρανία.

Σοβαρές ανατροπές αναμένεται να υπάρξουν και στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών στο βαθμό που αυτές σχετίζονται με υπηκόους ή επιχειρήσεις που προέρχονται από τη Ρωσία, λόγω των κυρώσεων που έχουν επιβληθεί, οι οποίες στην πράξη εμποδίζουν ή δυσκολεύουν περαιτέρω την οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα με τη χώρα αυτή.

Σε όλα αυτά θα πρέπει να προστεθούν επίσης τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσει ο Τουρισμός και οι συνδεδεμένες με αυτόν οικονομικές δραστηριότητες κατά το 2022, λόγω των αρνητικών εξελίξεων με τις μειωμένες αφίξεις τουριστών από τις δύο εμπόλεμες χώρες. Η κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί με τους περιορισμούς στις πτήσεις αλλά και τη συναλλαγματική αξία του ρουβλιού έναντι του ευρώ, σίγουρα θα επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό την αγοραστική δύναμη των Ρώσων τουριστών οι οποίοι θα επιλέξουν πιο φθηνούς προορισμούς ή θα περιορίσουν τα ταξίδια τους σε μεγάλο βαθμό.

1. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Με βάση τα πιο πάνω, είναι ξεκάθαρο ότι τα κυριότερα προβλήματα που αναμένεται να αντιμετωπίσει η Κύπρος στο επόμενο διάστημα, ενδεχομένως μέχρι και το 2023 είναι τα πιο κάτω:

- (α) Ψηλός πληθωρισμός με διατήρηση των ψηλών τιμών σε αρκετά προϊόντα και υπηρεσίες για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- (β) Ψηλό ενεργειακό κόστος (καύσιμα και ηλεκτρισμός) τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τα νοικοκυριά.
- (γ) Περιορισμένες ποσότητες σιτηρών για ανθρώπινη και κτηνοτροφική χρήση σε ψηλές τιμές.

- (δ) Ελλείψεις τουλάχιστον μεσοπρόθεσμα, σε αρκετές πρώτες ύλες, ενδιάμεσα και τελικά προϊόντα, σε συνδυασμό με ψηλές τιμές που αναμένεται να επηρεάσουν την ομαλή λειτουργία αρκετών επιχειρήσεων και την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων τους.
- (ε) Μειωμένες πωλήσεις λόγω πληθωρισμού που θα προκαλέσουν προβλήματα ρευστότητας σε αρκετές επιχειρήσεις εν' όψει του ότι θα χρειάζονται περισσότερα χρήματα για την αγορά νέων προμηθειών για αντικατάσταση αποθεμάτων.

2. ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ

Εν' όψει αυτών των δεδομένων θα πρέπει να εξαγγελθούν άμεσα πρακτικά και στοχευμένα μέτρα τόσο βραχυπρόθεσμου όσο και μακροπρόθεσμου χαρακτήρα που να στοχεύουν κυρίως:

- (α) Στην ελάφρυνση του αυξημένου κόστους που καλούνται να καταβάλλουν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις κυρίως στα θέματα των καυσίμων και της ενέργειας (ηλεκτρισμός) για όσο χρονικό διάστημα παρατηρούνται ψηλές τιμές στα καύσιμα. Στα πλαίσια αυτά μπορεί να εξεταστεί και η πιθανότητα **προσωρινής αναστολής** στην υποχρεωτική χρήση βιοκαυσίμων σε διυλισμένα προϊόντα ώστε να επιτευχθεί σημαντική μείωση στις τιμές των καυσίμων.
- (β) Στην εξασφάλιση επαρκών ποσοτήτων σε σιτηρά, κυρίως για κτηνοτροφικούς σκοπούς αλλά και για ανθρώπινη κατανάλωση, ώστε να διασφαλιστεί η επιβίωση των ζώων και η συνεχής τροφοδοσία της αγοράς με κρεατοπαρασκευάσματα.
- (γ) Στην επιδότηση μέρους των αυξημένων τιμών των σιτηρών για κτηνοτροφικούς σκοπούς ώστε να διατηρηθούν σε χαμηλά επίπεδα οι τιμές των γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων ντόπιας παραγωγής.
- (δ) Στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας και απεξάρτησης της οικονομίας στα θέματα ενεργειακής αυτάρκειας με έμφαση στις επενδύσεις στους τομείς των ΑΠΕ, της εξοικονόμησης ενέργειας και της έλευσης του ΦΑ. Για τον σκοπό αυτό κρίνεται απαραίτητο όπως επισπευθούν οι διαδικασίες ολοκλήρωσης του συστήματος λειτουργίας της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και υλοποίησης των επενδύσεων σε δίκτυα και υποσταθμούς, η απουσία των οποίων καθυστερεί, με αποτέλεσμα να αναστέλλεται η ουσιαστική υλοποίηση των μεγάλων αναπτύξεων σε ΑΠΕ στην ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Το κράτος πρέπει επειγόντως να συμπεριλάβει στο σχέδιο επιχορήγησης για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων και τις μεγάλες επιχειρήσεις που και αυτές πλήττονται από το πολύ ψηλό κόστος ενέργειας όπως πχ ξενοδοχεία, βιομηχανίες και εμπορικές εταιρείες. Επίσης πρέπει να δίδεται δυνατότητα τα φωτοβολταϊκά πλαίσια να μπορούν να εγκατασταθούν σε άλλο (όχι απαραίτητα όμορο) τεμάχιο/α και να εξυπηρετούν το υποστατικό της επιχείρησης, καθότι οι πλείστες επιχειρήσεις δεν έχουν ελεύθερο χώρο εντός του τεμαχίου τους π.χ. όπως είναι η μέθοδος του virtual net metering.

- (ε) Στην ενίσχυση της αυτάρκειας της χώρας σε αριθμό προϊόντων που θεωρούνται στρατηγικά για την επιβίωση των πολιτών και την ομαλή λειτουργία των βιομηχανιών μας σε μελλοντικές παρόμοιες καταστάσεις, όπως τρόφιμα και άλλα βιομηχανικά προϊόντα. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην προγραμματισμένη ενίσχυση και στήριξη του πρωτογενούς τομέα (γεωργοκτηνοτροφικός τομέας) ώστε να επενδυθούν σημαντικά κεφάλαια σε σύγχρονες εγκαταστάσεις που θα εξασφαλίζουν σε βάθος χρόνου αυξημένη επάρκεια τροφίμων στη χώρα.
- (στ) Κίνητρα για τη δημιουργία μεγαλύτερων αποθηκευτικών χώρων και σιλό σιτηρών και ψυκτικών θαλάμων που να πληρούν τις απαραίτητες συνθήκες φύλαξης τροφίμων, για αύξηση της αποθηκευτικής ικανότητας της χώρας σε τρόφιμα.

Για την καταβολή αυτών των επιδομάτων το Κράτος πρέπει να ζητήσει μαζί και με τα υπόλοιπα Κράτη μέλη να δημιουργηθεί Ειδικό Ταμείο με χρήματα της ΕΕ τα οποία θα δοθούν στα κράτη για στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων.

Παράλληλα το Κράτος θα πρέπει να αξιοποιήσει τη νέα απόφαση της ΕΕ για παράταση της περιόδου εφαρμογής του Συμφώνου Σταθερότητας μετά το 2023 που επιτρέπει δημοσιονομικές χαλαρώσεις προκειμένου να στηρίξει τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Δεδομένων των πρόσθετων προβλημάτων που αναπόφευκτα θα δημιουργήσουν οι επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία και οι κυρώσεις που επεβλήθησαν στη Ρωσία από τη Δύση, θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο ότι το 2022 και το 2023 θα πρέπει να υπάρξει η αναγκαία δημοσιονομική χαλάρωση ώστε να στηριχθούν οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Άποψη του ΚΕΒΕ είναι ότι όπως εξελίσσονται τα πράγματα τα βασικά μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νέας αυτής κρίσης, θα είναι, όπως και στην περίπτωση της πανδημίας, κυρίως **δημοσιονομικού χαρακτήρα**.

Με στόχο την αποτελεσματική στήριξη νοικοκυριών και επιχειρήσεων το ΚΕΒΕ προτείνει τα πιο κάτω μέτρα:

A. Μέτρα Οριζώντιου Χαρακτήρα

- (i) Να μην τεθεί το θέμα του κατώτατου μισθού και της αύξησης του τιμάρθιμου για το 2022 γιατί θα αυξήσει ακόμα περισσότερο τον πληθωρισμό.
- (ii) Χρονική επέκταση του Σχεδίου Κρατικών Εγγυήσεων για εξασφάλιση Ρευστότητας με ταυτόχρονη διαγραφή του όρου για «μη απολύσεις προσωπικού» ώστε να στηριχθούν οι πρόσθετες ανάγκες των επιχειρήσεων σε ρευστότητα. Από πληροφόρηση που έχουμε εξασφαλίσει ένας από τους λόγους που δεν υπήρξε ουσιαστική αξιοποίηση του Σχεδίου, οφείλεται στον όρο για «μη απολύσεις προσωπικού»

Προτείνεται επίσης η αύξηση των Κρατικών εγγυήσεων στο 90% από το 70% όπως έγινε στις πλείστες Ευρωπαϊκές χώρες όπως επίσης η κατάργηση των περιοριστικών μέτρων που έχουν τεθεί από το Υπουργείο Οικονομικών πάνω στην μείωση του κύκλου εργασιών (30% για SMEs και 50% για μεγάλες επιχειρήσεις).

- (iii) Αξιοποίηση της Οδηγίας του Συμβουλίου (EU 2022/542) ημ. 5.4.22 που επιτρέπει στα Κράτη Μέλη να επιβάλουν μειωμένους έως και μηδενικούς συντελεστές ΦΠΑ σε αρκετές κατηγορίες προϊόντων για μείωση του κόστους στις επιχειρήσεις και τους πολίτες.
- (iv) Να ζητηθεί έγκριση της ΚΤΚ και Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για αναστολή δόσεων με παρόμοιο τρόπο/ μέθοδο που έγινε κατά την έναρξη της Πανδημίας.
- (v) Να μειωθούν οι πρόσθετες εισφορές και φόροι στην ενέργεια όσο διαρκεί η πληθωριστική κρίση για μείωση των τιμών.
- (vi) Διευκολύνσεις στην καταβολή φόρων, ΦΠΑ και εισφορών προς το Κράτος από επιχειρήσεις που πλήττονται σοβαρά από τις ψηλές τιμές ενέργειας ή έχουν απώλειες σε σημαντικό μερίδιο των πωλήσεων τους, ως η σχετική επιστολή μας ημ. 15.4.22
- (vii) Εργοδότηση Ουκρανών Προσφύγων και αξιοποίηση της νομοθετικής πρότασης που ενέκρινε η ΕΕ για τη «Δράση συνοχής για τους πρόσφυγες στην Ευρώπη» (CARE).
- (viii) Απόφαση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο για μείωση των εισαγωγικών δασμών από τρίτες χώρες σε αριθμό προϊόντων που κρίνονται βασικά για την ομαλή τροφοδοσία της αγοράς (καύσιμα, πρώτες ύλες, τρόφιμα) ώστε να κρατηθούν οι λιανικές τιμές τους σε χαμηλότερα επίπεδα.
- (ix) Γενική κατάργηση της επιβολής εισαγωγικών δασμών **και επί του μεταφορικού κόστους**, το οποίο ως γνωστό έχει σχεδόν δεκαπλασιαστεί σε σχέση με το παρελθόν, ιδιαίτερα από χώρες της Ανατολής.

B. Μέτρα τομεακού χαρακτήρα

B.1 Γεωργοκτηνοτροφία

- (i) Ενίσχυση των κτηνοτρόφων για αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών στις ζωοτροφές. Η ενίσχυση μπορεί να καλύπτει το σύνολο του ποσού που καταβάλλουν οι εισαγωγείς των εν λόγω προϊόντων πέραν κάποιας καθορισμένης τιμής αγοράς των ζωοτροφών, ή κατά κεφαλή επιδότηση υπό τον όρο ότι δεν θα προχωρήσουν σε περαιτέρω αύξηση στις τιμές πώλησης των προϊόντων τους για όσο καιρό τους καταβάλλεται αυτή η χορηγία.
- (ii) Ανάλογο κίνητρο μπορεί να δοθεί και στους ιχθυοκαλλιεργητές ώστε να διασφαλιστεί η τροφοδοσία της αγοράς με τρόφιμα.
- (iii) Μερική επιδότηση στους γεωργούς για κάλυψη του αυξημένου κόστους αγοράς λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.

- (iv) Χρηματοδοτικά φορολογικά κίνητρα για ανάπτυξη νέων γεωργοκτηνοτροφικών επενδύσεων που θα αυξάνουν την εγχώρια παραγωγή τροφίμων αλλά και τη δυνατότητα εξαγωγών.

B.2 Χονδρικό Λιανικό Εμπόριο

- (i) Το χονδρικό και λιανικό εμπόριο θεωρούνται μεγάλοι καταναλωτές ενέργειας σε θέρμανση, ψύξη 24 ώρες, 7 ημέρες την βδομάδα. Με βάση αυτό πληρείται σε μεγάλο βαθμό το κριτήριο του 3% κόστος ενέργειας στην αξία παραγωγής, ώστε να μπορεί να αναγνωριστεί ως κλάδος υψηλής κατανάλωσης ενέργειας και να ενταχθεί στο πλαίσιο του προσωρινού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για ψηλό ενεργειακό κόστος προκειμένου το όφελος να μεταφερθεί στις λιανικές τιμές πώλησης των προϊόντων.
- (ii) Παραχώρηση συγκεκριμένου ποσού ανά μεταφορικό μέσο (εμπορικά οχήματα, φορτηγά και ταξί) και για συγκεκριμένη χρονική περίοδο για κάλυψη μέρους του αυξημένου κόστους των καυσίμων. Η περίοδος αυτή να ισχύει για όσο καιρό η διεθνής τιμή αγοράς των καυσίμων θα είναι πέραν ενός ποσού που θα καθοριστεί.
- (iii) Ειδικότερα στον τομέα των τροφίμων και ενόψει του κινδύνου σε βάθος χρόνου να παρουσιαστούν κάποιες ελλείψεις, προτείνεται όπως αποφεύγεται η επιβολή αχρείαστων / περιττών φραγμών στη διακίνηση τροφίμων και όπως επιδεικνύεται η απαραίτητη ευελιξία όσον αφορά τις απαιτήσεις σήμανσης όταν ενδέχεται να χρειαστεί να αλλάξουν κάποια συστατικά, χωρίς να διακυβεύεται η ασφάλεια των τροφίμων και η ορθή ενημέρωση των καταναλωτών.
- (iv) Το θέμα έλλειψης προσωπικού συνεχίζει να υφίσταται στις επιχειρήσεις Λιανικού εμπορίου και Horeca και οι λύσεις μέχρι τώρα είναι ανεπαρκείς «Οι επιχειρήσεις θέλουν να προσλάβουν προσωπικό και όχι να απολύσουν». Να εξεταστούν αιτήσεις για πρόσληψη προσωπικού από τρίτες χώρες. Η διεύρυνση των τομέων που μπορούν να εργαστούν φοιτητές από τρίτες χώρες είναι καλή πρωτοβουλία αλλά δεν λύνει το πρόβλημα γιατί δεν αυξάνει τον αριθμό τους.
- (v) Η επιβολή «πλαφόν τιμής» σε προϊόντα πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή και φειδώ, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται πραγματική τάση για αισχροκέρδεια. Το «πλαφόν» πρέπει να επιβάλλεται επί του ποσοστού κέρδους και όχι επί των λιανικών τιμής πώλησης.

B.3 Βιομηχανία – Εξαγωγές

- (i) Στήριξη σε όσες εξαγωγικές επιχειρήσεις έχουν συναλλαγές με τις χώρες που επηρεάζονται από τον πόλεμο, Ρωσία, Ουκρανία και Λευκορωσία.
- (ii) Στην συντριπτική πλειοψηφία τους οι Βιομηχανίες έχουν κόστος ενέργειας πέραν του 3%, οπότε να ισχύσει η ίδια εισήγηση όπως το σημείο B.2(i)

- (iii) Δημιουργία Σχεδίου Επιδότησης για εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας από ΑΠΕ σε προμηθευτές που θα ενταχθούν στην ανταγωνιστική αγορά ώστε να μπορούν να προσφέρουν φθηνότερη ηλεκτρική ενέργεια σε 24ωρη βάση.
- (iv) Εφαρμογή σχεδίων στήριξης για ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας (συμμετοχή σε εκθέσεις αλλά με μεγαλύτερο προϋπολογισμό), κάλυψη εξόδων ταξιδιών για εξεύρεση πελατών όπως επίσης και κάλυψη του αυξημένου κόστους για ψηφιακή διαφήμιση – digital marketing.
- (v) Μείωση του κόστους των εισαγωγών πρώτων υλών και των εξαγωγών εγχωρία παραγόμενων προϊόντων με την εφαρμογή έκτακτου σχεδίου μερικής επιδότησης του κόστους των μεταφορικών (εμπορευματοκιβώτια και αερομεταφορές) για περίοδο τουλάχιστον 3 μηνών.
- (vi) Στήριξη της εργοδότησης στη βιομηχανία με προγράμματα παρόμοια με τη στήριξη της εργοδότησης επί της περιόδου του κορονοϊού.
- (vii) Το θέμα έλλειψης προσωπικού συνεχίζει να υφίσταται και στη βιομηχανία. Οι βιομηχανίες επιθυμούν να έχουν ικανό προσωπικό και από τρίτες χώρες στο οποίο επενδύουν ώστε να αποτελεί μόνιμη λύση, και όχι προσωρινή όπως είναι οι αιτητές ασύλου και φοιτητές.
- (viii) Να υιοθετηθεί πολιτική όπως οι τεκμηριωμένες επιπτώσεις από το πόλεμο στην εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων προς το κράτος π.χ. ραγδαία αύξηση κόστους, καθυστερήσεις στις παραλαβές εμπορευμάτων και υλικών, λαμβάνονται άμεσα υπόψιν για μεταβολή των όρων στις συμβάσεις. Παρόμοια πολιτική έχει υιοθετηθεί λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας.

B.4 Κατασκευαστικός Τομέας

- (i) Συχνή αναθεώρηση των τιμών σε διάφορα υλικά ώστε να αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες τιμές και να μην προκαλούν ζημίες στους εργολήπτες.
- (ii) Να δοθεί η δυνατότητα παράτασης των προθεσμιών εκτέλεσης των έργων μέχρι και 8 μήνες ένεκα της αδυναμίας πολλών προμηθευτών να εξασφαλίσουν επαρκείς ποσότητες υλικών για κάλυψη των αναγκών αλλά και της αδυναμίας τους να δίνουν τιμές και προσφορές για οικοδομικά υλικά σε μακροχρόνια βάση.
- (iii) Σε μεγάλα κατασκευαστικά έργα όπου χρησιμοποιούνται βαριά οχήματα με ψηλή κατανάλωση καυσίμων να δίνεται κάποια ελάφρυνση στις τιμές των καυσίμων.
- (iv) Εκσυγχρονισμός των δημοσίων συμβάσεων (συγκεκριμένα των δημοσίων έργων). Τα υφιστάμενα συμβόλαια που κάνει το δημόσιο με ιδιωτικές εταιρίες είναι πεπαλαιωμένα, ασύμφορα προς τον ιδιώτη, η διαχείριση τους γίνεται δυσκολότερη και ενάντια των συμβαλλομένων και ειδικότερα με την σημερινή κατάσταση το συμβόλαιο λειτουργεί εναντίον του ιδιώτη ο οποίος δεν μπορεί με κανένα τρόπο να προστατευτεί.

(v) Εφαρμογή Μέτρων Στήριξης του Τομέα (βάση προηγούμενων εκκρεμούντων προτάσεων):

- Κατάργηση της φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών για κάποια χρονική περίοδο, π.χ. τρία χρόνια, για όσους προχωρήσουν σε αγορά ακινήτων μέχρι το τέλος του 2022.
- Απαλλαγή ολόκληρου ή αναλογούντος Φόρου που προκύπτει από πώληση ακινήτου νοουμένου ότι όλο ή μέρος αντίστοιχα του τιμήματος πώλησης επαναπενδύεται σε αγορά άλλου ακινήτου. Το μέτρο αυτό να ισχύει μέχρι το 2025.
- Επέκταση χρόνου μεταφοράς υφισταμένων φορολογικών ζημιών από 5 σε 10 έτη.
- Δυνατότητα επιστροφής ΦΠΑ σε ακίνητα που χρησιμοποιούνται για ενοικίαση. Να υπάρχει το δικαίωμα επιστροφής ΦΠΑ στους αγοραστές με την προϋπόθεση ότι θα επιβάλλεται ΦΠΑ επί του ενοικίου ως Option to Tax. Αυτό προτείνουμε να εφαρμόζεται σε όλα τα οικιστικά κτίρια ανεξάρτητα από τον τύπο του ενοικιαστή.

vi. Με στόχο τη συγκράτηση των ενοικίων σε προσιτά επίπεδα:

(α) προτείνεται η παραχώρηση κινήτρων σε νεαρά ζευγάρια και νέους επαγγελματίες να αγοράζουν διαμερίσματα αντί να επιλέγουν τη λύση του ενοικίου και

(β) ανάλογα κίνητρα να δοθούν και σε θεσμικούς/ιδιώτες επενδυτές για αγορά ακίνητης ιδιοκτησίας με τη δέσμευση ότι θα τα ενοικιάζουν πχ για μια περίοδο τουλάχιστον 10 χρόνων, προκειμένου να αυξηθεί η προσφορά ακινήτων, ενέργεια που θα οδηγήσει και σε μείωση των ενοικίων.

Το υφιστάμενο Σχέδιο προϋποθέτει ύπαρξη συντελεστή 100% για τα τεμάχια που θα εντάσσονται σε αυτό. Ζητείται όπως το κίνητρο επεκταθεί και σε τεμάχια με χαμηλότερους συντελεστές (80 – 90%).

B.5 Τουρισμός

- (i) Το ηλεκτρικό ρεύμα των ξενοδοχείων να τεθεί στη βιομηχανική ταρίφα
- (ii) Παραμένει το αίτημα για εργοδότηση ξένου προσωπικού από τρίτες χώρες.
- (iii) Μείωση του κόστους του τουριστικού πακέτου με τη μείωση του ΦΠΑ για τις τουριστικές επιχειρήσεις από 9% σε 5% και μείωση των τελών αεροδρομίων.
- (iv) Διαφοροποίηση προϊόντος μέσω στοχευμένων ενεργειών ανάλογα με την αγορά – Μεγάλη προοπτική στην αγορά του Ισραήλ

- (v) Προσέγγιση νέων αγορών ή/και αύξηση του τουριστικού ρεύματος από υφιστάμενες που παρουσιάζουν προοπτικές, με ενίσχυση της προβολής πέραν από τη διαδικτυακή, με τη συμμετοχή σε εκθέσεις, οργάνωση road shows, οργάνωση fam trips και φιλοξενία στην Κύπρο ξένων οργανωτών ταξιδιών και τουριστικών δημοσιογράφων, καθώς και διαφοροποίηση του προϊόντος με στοχευμένες ενέργειες ανάλογα με την αγορά.
- (vi) Εξαιρέση των εταιρειών εκμίσθωσης οχημάτων από την επιβάρυνση των αδειών κυκλοφορίας για το 2023

B.6 Επιθυμητές Υπηρεσίες προς περαιτέρω ανάπτυξη

Επιστροφή ή απαλλαγή καταβολής ΦΠΑ για κεφαλαιουχικές δαπάνες σε επιθυμητούς τομείς όπου υπάρχει προοπτική και στοχεύουμε να αναπτύξουμε περαιτέρω όπως Εκπαίδευση (Πανεπιστήμια, Σχολεία κ.α), Ιατρικές δραστηριότητες, Έρευνα κ.α. Το μέτρο αυτό θα βοηθήσει σημαντικά στην ανάπτυξη νέων καθώς και στην επέκταση/αναβάθμιση υφιστάμενων επιθυμητών δραστηριοτήτων αφού θα καλύπτει ανέγερση νέων και επέκταση υφιστάμενων κτιρίων, αγορά νέου και αναβάθμιση/εκσυγχρονισμό εξοπλισμού. Σήμερα, το ΦΠΑ 19% παραμένει κόστος στους ως άνω οργανισμούς καθ' ότι οι πελάτες δεν χρεώνονται ΦΠΑ, ώστε να γίνεται συμψηφισμός, με αποτέλεσμα την σημαντική και αποτρεπτική αύξηση των δαπανών.

Παραμένοντας στη διάθεση σας για μια συνάντηση προκειμένου να σας αναπτύξουμε περαιτέρω τις εισηγήσεις μας, διατελώ

Με εκτίμηση,

Χριστόδουλος Ε. Αγκαστινιώτης
Πρόεδρος

Κοιν.: Υπουργό Οικονομικών
Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου & Βιομηχανίας
Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος
Υφυπουργείο Τουρισμού